

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3343/2020. (VIII. 5.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 80. § (1)–(3) bekezdései, valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 101.K.27.806/2018/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Tóth Balázs ügyvéd) eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszindítványt terjesztett elő, amelyet a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) 101.K.27.806/2018/30/I. számú végzésével továbbította az Alkotmánybíróságnak. Alkotmányjogi panaszában – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 80. § (1)–(3) bekezdései, valamint a KMB 101.K.27.806/2018/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] A Heves Megyei Kormányhivatal HE-HAT/935-21/2018. számú határozatával elrendelte az indítványozó tulajdonában álló ingatlanok kisajátítását. Az indítványozó a kisajátítást elrendelő határozat ellen keresetet terjesztett elő a KMB-nél. A KMB a kisajátítás jogalapját és annak összecsúszását egyaránt vitató keresetet 101.K.27.806/2018/28. számú ítéletével elutasította.
- [4] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott panaszában azt sérelmezte, hogy a Kp. 80. § (1), (2) és (3) bekezdései alapján a hatóság érdemi döntését (határozatát) közigazgatási perben felülvizsgáló bíróság a megelőző (hatósági) eljárásban kirendelt szakértőt alkalmazta a perben a kártalanítás összegének megállapításával összefüggésben. Mindez – szól az indítványozó érvelése – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Álláspontja szerint a hatósági eljárást lefolytató, és annak keretei között szakértőt kirendelő közigazgatási szerv a közigazgatási per alpereseként eltérő pozícióba kerül, már nem illeti meg az eljárás lefolytatásának – ezen belül a bizonyításnak – a joga, így a hatóság által a megelőző eljárásban kirendelt szakértő bírósági eljárásban történő alkalmazásának törvényi előírása a bírósági eljárást tisztességtelenné és egyoldalúvá teszi. A Kp. indítvánnyal támadott rendelkezései az indítványozó szerint kógens jellegűek, amelyeknek köszönhetően a perben eljáró bíróság a közigazgatási szerv határozatához kötve van. E körben az indítványozó az Alaptörvény vonatkozó cikkelyének megjelölése nélkül a „jogorvoslati alkotmányos jog” korlátozására is hivatkozott. Az indítvány az Abtv. 27. §-ának megjelölése nélkül, a Kp. támadott rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét állítva kérte a KMB 101.K.27.806/2018/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, amelynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 26–27. §-ok szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.
- [6] Az Alkotmánybíróság először az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott panasz befogadását bírálta el, majd a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló panasz befogadásáról döntött.
- [7] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtotta be az alkotmányjogi panaszt, a jogerős ítéletet 2019. december 9-én vette kézhez, panaszát 2020. január 10-én, határidőben terjesztette elő az elsőfokú bíróság útján.

- [8] 2.1. Az indítványozó az alkotmánybíróvási vizsgálat tárgyaként a Kp. 80. § (1), (2) és (3) bekezdéseit jelölte meg. Panaszának indokolásában azt a rendelkezést tartja sérelmesnek, amely szerinte a közigazgatási perben eljáró bíróság számára kötelezővé teszi a megelőző eljárásban részt vett szakértő perbeli kirendelését. Az indítványozó emiatt állította az Alaptörvény *fair* (tisztességes) eljárást deklaráló, XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által „kötelezésnek” tekinthető rendelkezést a Kp. 80. § (1) bekezdése tartalmazza {vö. 5/2020. (I. 29.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.), Indokolás [25]–[35]}, ezért úgy tekintette, hogy az alkotmányjogi panasz e rendelkezés ellen irányul. A Kp. 80. § (2) és (3) bekezdései vonatkozásában indítványozó kérelme nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek, ugyanis az indítvány nem tartalmaz arra vonatkozó indokolást, hogy a Kp. 80. § (2) és (3) bekezdései miatt és mennyiben sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} A kérelem tehát ebben a tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontjában írt feltételnek.
- [9] Az Alkotmánybíróság megállapítja továbbá, hogy bírói kezdeményezés alapján eljárva (amelynek alapja éppen kisajátítással összefüggő közigazgatási per volt) a Kp. indítvánnyal támadott 80. § (1) bekezdését az Abh.-ban már vizsgálta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, azon belül is a hatékony bírói jogvédelem érvényesülésének követelményével összefüggésben. Döntésében kitért a Kp. bizonyítási rendszere és a polgári perekre vonatkozó szabályanyag egymáshoz való viszonyára is (vö.: Abh., Indokolás [65]). E döntésében az Alkotmánybíróság megállapította: „Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében deklarált tisztességes bíróvási eljáráshoz való jogból nem következik, hogy a közigazgatási per *fair* (méltányos) jellege csupán új szakértői vélemény beszerzésével lenne megőrizhető. [...] A vizsgált szabályozás nem akadályozza azt, hogy a bíróság elvégezze a közigazgatási döntés törvényességének teljes körű vizsgálatát, ideértve a támadott szakértői vélemény tartalmát is. A támadott fordulat nem zárja ki új szakértő kirendelésének indítványozását abban az esetben, ha a szakértő által adott kiegészítés, felvilágosítás sem szünteti meg a peres fél kellően alátámasztott aggályait. A Kp. és a Pp. [a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény] szabályai alapján a szakértői vélemény megkérdőjelezhető, újabb szakértő kirendelése sem tiltott, vagyis nincs kivéve a bizonyítékok rendszeréből. A jogalkotó a Kp. vonatkozó szabályának megalkotásával nem zárta ki a jogkérdésben történő bírói felülvizsgálatot, nem szűkült ugyanis a közigazgatási határozat megalapozottsága szempontjából szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása.” (Indokolás [64]–[65])
- [10] Az Abtv. 31. § (1) bekezdése úgy rendelkezik: „Ha alkotmányjogi panasz vagy bírói kezdeményezés alapján az alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról az Alkotmánybíróság már döntött, ugyanazon jogszabályra, illetve jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással – ha a körülmények alapvetően nem változtak meg – nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak, valamint bírói kezdeményezés alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló vizsgálatának.” Mivel az Abh.-ban foglaltakhoz képest a körülmények alapvetően nem változtak meg, az Alkotmánybíróság ugyanazon jogszabályi rendelkezést [Kp. 80. § (1) bekezdése], az Alaptörvény ugyanazon rendelkezésével [XXVIII. cikk (1) bekezdése] összefüggésben, ugyanazon alkotmányossági érvelés alapján nem vizsgálja.
- [11] Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (3) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján visszautasította.
- [12] 2.2. Az indítványozó panaszában a KMB 101.K.27.806/2018/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását is kérte. E kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek a következők szerint nem tesz eleget. Nem tartalmazza a beadvány: a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására (Abtv. 27. §-a); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában; c) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bíróvási döntés az indítványozó álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [13] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét a Kp. 80. § (1) bekezdésével összefüggésben állította. Arra vonatkozó indokolást, hogy a KMB megjelölt döntése miért ellentétes az Alaptörvénnyel, a panasz nem tartalmaz. „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség.” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás

[212]} A kérelem tehát ebben a tekintetben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában írt feltételnek.

- [14] 3. Mivel a kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben ítélt dolog, részben pedig nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)* *b)* *c)* és *e)* pontjának, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *b)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. július 14.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/170/2020.

